

Sairausvakuutus ei ole vain rikkaille

Julkisuudessa on viime aikoina usein väitetty, että heikompiosaisilla ei ole taloudellista mahdollisuutta käydä yksityisessä terveydenhuollossa, ja että sairausvakuutus suosisi suurituloisia. Korvaustaksojen jälkeenjäneisyydestä johtuen on aivan totta, että itse lääkärissä tai fysioterapiassa

käynti kirpaisee enemmän pienituloisen kukkaroa kuin paremmin ansaitsevaa. Tästä huolimatta käyttö on runsasta: sairausvakuutus korvasi 3,5 miljoonaa yksityislääkärissäkäyntiä ja yli 2 miljoonaa fysioterapian tutkimus- ja hoitotoimenpidettä vuonna 2005.

Aino Sainio

Sairausvakuutuksen korvaamat lääkärissä käynnit iän ja sukupuolen mukaan 2005

Molemmat sukupuolet		
	1000 kpl	100 asukasta kohti
Kaikki	3 445,7	66
0 - 4	277,1	97
5-14	221,4	36
15-24	259,7	40
25-34	356,4	56
35-44	447,3	62
45-54	548,2	71
55-64	567,0	79
65-74	390,7	87
75-	378,0	96

Miehet		
	1000 kpl	100 asukasta kohti
Kaikki	1 247,1	48
0 - 4	152,1	104
5-14	117,0	37
15-24	103,6	31
25-34	114,8	35
35-44	144,1	39
45-54	176,5	45
55-64	190,4	54
65-74	135,3	66
75-	113,5	86

Naiset		
	1000 kpl	100 asukasta kohti
Kaikki	2 198,6	82
0 - 4	125,0	90
5-14	104,3	34
15-24	156,1	49
25-34	241,6	77
35-44	303,2	85
45-54	371,7	97
55-64	376,6	104
65-74	255,4	105
75-	264,5	102

Sairausvakuutuskorvaukset erityisen tärkeitä naisille

Kun katsotaan yksityislääkärissä käyntien määrää ja tarkastellaan sitä väestön ja verohallituksen tilastojen valossa, voidaan todeta, että yksityistä terveydenhoitoa käyttävät kaiken ikäiset ihmiset kaikista tulo-luokista.

Sairausvakuutuskorvauksia sai vuonna 2005 Kelan tilastollisen vuosikirjan mukaan lähes 3,5 miljoonaa suomalaista. Fysioterapian toimenpiteitä korvattiin yli 2 miljoonaa kappaletta. Oheisista taulukoista näkyvät Kelan sairausvakuutusmaksujen kertymä, erikoislääkärissä käynnit ja verohallituksen taulukosta väestö ja verot tulo-luokittain vuonna 2005.

Kaikista sairausvakuutuskorvauksen saajista kaksi kolmasosaa on naisia. Korvauksia saadaan kaikissa ikäluokissa vauvasta yli satavuotiaisiin. Esimerkiksi yli 75-vuotiaille korvattiin sairausvakuutuksesta yli 378 000 lääkärissä käyntiä. Naisia korvauksen-saajista oli tässä ikäluokassa 264 500. Kun heidän lukumääränsä jaetaan 100 asukasta kohti, keskimäärin jokainen yli 75 -vuotias nainen oli käynyt yksityislääkärillä. Naisten suuri määrä sairausvakuutuskorvauksen saajissa näkyy teini-ikästä lähtien jokaisessa ikäryhmässä. Tämä selittyy osittain gynekologeilla käynneillä.

14 vuoden ikään saakka pojat johtavat tilastoa: Alle 15-vuotiaille korvattiin n. 500 000 yksityislääkärissä käyntiä, joista poiki-en osuus oli 269 000.

- Fysioterapian tutkimus- ja hoitotoimenpiteitä korvattiin vuonna 2005 yli kaksi miljoonaa (2.062.000 kpl). -

Sairausvakuutuskorvaus: merkittävä työkyvyn ylläpitämisessä

Sairausvakuutuksen jälkeenjäneisyys syö pahiten heikompituloisten rahapussia, koska Kela-korvaus kattaa vain kolmasosan asiakkaan kustannuksista ja kaksi kolmasosaa asiakas maksaa omasta, jo kertaalleen verotetusta lompakostaan. Korvaustaksoja ei ole korotettu lähes 20 vuoteen.

Sairaanhoitovakuutuksen fysioterapiataksojen korottaminen on työkyvyn ylläpitämisen vuoksi erityisen kiireellistä, koska fysioterapiaa sisältyy työterveyshuoltoon ainoastaan suurimmissa yrityksissä ja julkisen sektorin työpaikoissa.

Yleisin fysioterapiaan hakeutumisen syy on niskä- tai selkikipu. Pienyritysten lähes miljoona työntekijää ja yrittäjää joutuu maksamaan omasta pussistaan työkyvyn ylläpitämisen kannalta välttämättömän fysioterapian. Tällöin sairausvakuutus on heille ainoa korvausmuoto.

Luonnollisten henkilöiden maksamat Sairausvakuutusmaksut (=sava -maksut) 2005

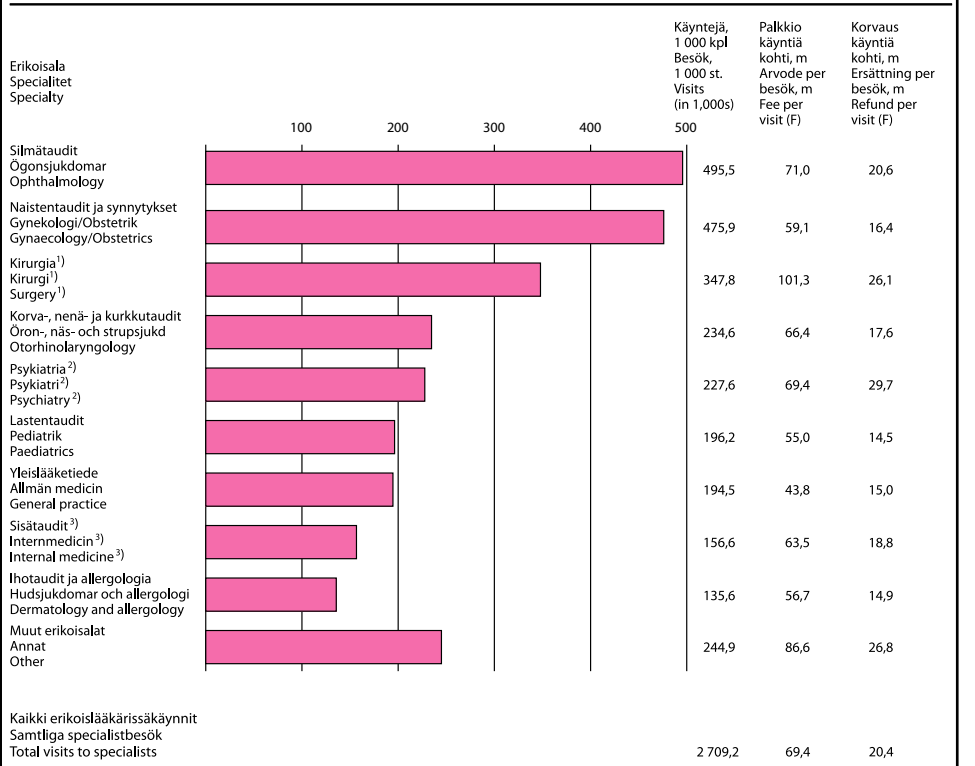
Vuositulo, euroa	Sava -maksut milj. euroa	Maksajien määrä henkilöä	Sava -maksut tuloluokittain %	Keskimääräinen Sava -maksu / maksaja, euroa
1 - 4999	5,4	132862	0,5	40,60 €
5000-9999	36,6	558514	3,6	65,50 €
10000-14999	85,4	650164	8,4	131,40 €
15000-19999	103,1	501572	10,1	205,60 €
20000-24999	136,9	537793	13,4	254,60 €
25000-34999	252,0	749814	24,7	336,10 €
35000- €	399,0	653127	39,2	610,90 €
Yhteensä	1018,4	3 783846	100	269,10 €

Pienituloiset maksavat pientä sava-maksua

Jos väitettä ”Sairausvakuutus suosii suurituloisia” tarkastellaan tilaston ”Luonnollisten henkilöiden maksamat sairausvakuutusmaksut” pohjalta, väite suurituloisten suosimisesta osoittautuu asiantuntemattomaksi. Henkilöiden verotuksen yhteydessä maksamat sairausvakuutus (sava) -maksut ovat pienituloisilla erittäin pienet (keskimäärin 40 euroa vuodessa alimmassa tuloluokassa) ja suurituloisilla valtavat (keskimäärin 610 euroa vuodessa ylimmässä tuloluokassa).

Taulukossa: Vihreällä merkityt viisi alinta tuloluokkaa, joissa on 2,4 miljoonaa n. alle 2000 euroa kuukaudessa ansaitsevaa henkilöä, maksavat yhteensä 36 % kertymästä. Ylimmän tuloluokan n. yli 2800 euroa kuukaudessa ansaitsevat runsaat 650 000 henkilöä (merkitty lilalla) maksavat 39,2 % koko sava-kertymästä. Jokainen voi omasta veroilmoituksestaan tarkistaa, kuinka paljon on maksanut sairausvakuutusmaksua.

Kuvio 35. Sairausvakuutuksen korvaamat erikoislääkärissäkäynnit sekä keskimääräiset palkkiot ja korvaukset lääkärin erikoisalnan mukaan 2005 (yksityinen sektori)

¹⁾ Sisältää yleiskirurgian, gastroenterologisen kirurgian, ortopedian ja traumatologian, urologian, sydän- ja rintakirurgian, verisuonikirurgian, lastenkirurgian, plastiikkakirurgian ja käsikirurgian.

²⁾ Sisältää myös lastenpsykiatrian.

³⁾ Sisältää sisätaudit, endokrinologian, gastroenterologian, infektiosairaudet, kardiologian ja nefrologian.

Huom. Käynnit ei tässä kuviossa ole luettu lääkemääräyksen uusintaa potilaan käymättä lääkärin vastaanotolla.

Lähde: SVT. Kela: Sairaanhoidokorvaukset www.kela.fi/tilasto.

Silmälääkärikäyntejä korvattiin eniten

Kaikkiaan n. 3,5 miljoonasta lääkärissä käynnistä yli 2,7 miljoonaa oli erikoislääkärikäyntejä. Silmätautien erikoislääkärikäynnit johtavat tätä tilastoa: sairausvakuutus korvasi lähes 500 000 käynnistä. Gynekologilla käyntejä korvattiin lähes yhtä paljon, 475 000 kpl. Seuraavaksi tulivat kirurgia, korva-, nenä- ja kurkkutaudit, psykiatria jne.

Väestö ja verot luokittain 2005

Tuloluokka, euroa	Tulonsaajat lkm	Tulojakauma %	Maksetut verot milj. euroa	Verojakauma %
1 - 4999	€ 519 073	12 %	64	0 %
5000-9999	€ 741 120	17 %	514	2 %
10000-14999	€ 664 048	15 %	1 251	6 %
15000-19999	€ 507 737	12 %	1 690	7 %
20000-24999	€ 541 421	12 %	2 510	11 %
25000-34999	€ 754 115	17 %	5 223	23 %
35000- €	€ 659 562	15 %	11 468	50 %
Yhteensä	4 387 076	100 %	22 720	100 %

Verotilasto: 15 % tulonsaajista maksaa 50 % veroista

Verohallinnon tilastossa on noin 4,4 miljoonaa tulonsaajaa yhteensä, ja heistä 1,4 miljoonaa on saanut eläketuloja ja 2,7 miljoonaa on saanut palkkatuloja.

Tilastoista voidaan todeta, että neljässä alimmassa tuloluokassa, alle 20 000 euroa vuodessa (= alle 1600 euroa kuukaudessa) ansaitsevia, on yhteensä yli puolet eli 2,4 miljoonaa tulonsaajaa, mutta he maksavat vain 15 % veroista. Suurimmassa tuloluokassa, yli 35 000 euroa vuodessa (= yli 2800 euroa kuukaudessa) ansaitsevia on 15 % tulonsaajista, mutta he maksavat 50 % veroista.

Luonnollisten henkilöiden maksamat sairausvakuutusmaksut peritään verotuksen yhteydessä samoin kuin työnantajien osuuskinn. Maksun suuruus on riippuvainen veroprosentista. Alimmassa, alle 5000 euron vuosituloluokassa olevat kansalaiset maksavat sairausvakuutusmaksua vuodessa keskimäärin vain 40 euroa. Suurimmassa, yli 35 000 euron vuosituloluokassa (tulot yli 2800 euroa/kk) veroa maksettiin keskimäärin viisitoista kertaa enemmän, keskimäärin 610 euroa.

Verotaulukkojen ja Kelan taulukkojen vertaamisesta seuraa yksinkertainen johtopäätös: Sairaanhoitovakuutus on koko kansan solidaarinen vakuutus, joka korvaa yksityisen terveydenhuollon käynneistä kaikille suomalaisille tasapuolisesti saman summan tuloista riippumatta. Suurituloiset maksavat sairausvakuutusmaksuja veronmaksun yhteydessä eniten, mutta silti sekä suuri- että pienituloiset saavat yksityislääkärissä käynnistä saman Kela-korvauksen, keskimäärin 20 euroa / käynti. Peruseriaate on erilainen kuin yksityisvakuutuksissa, joissa korvaus riippuu maksetun vakuutusmaksun suuruudesta.